Odůvodněny nejsou ani výtky nedostatku skutkové podstaty po stránce subjektivní. Po této stránce se ke skutkové podstatě zločinu podle § 99 tr. z. vyžaduje úmysl uvésti napadeného ve strach a nepokoj, tedy úmysl, aby byl v napadeném vyvolán vyhrůžkou vyšší stupeň tísnivého pocitu z nastávajícího vážného zla. Otázkou úmyslu se sice nalézací soud blíže nezabýval, jeho skutková zjištění však poskytují dostatečnou oporu pro právní závěr po této stránce. Okolnosti nalézacím soudem zjištěné, že stěžovatel žije s Eduardem N. od roku 1936, kdy Eduarda N. zranil, v nepřátelství, že při vnucené správě, zahájené na návrh Eduarda N., působí obtíže a že v souvislosti s vnucenou správou obvinil soudce i vnuceného správce z neobjektivnosti, odůvodňují závěr, že stěžovatel jednal v uvedeném úmyslu a že nešlo jen o pouhý projev nenávisti. Při tom je nerozhodné, zda pachatel mínil vyhrůžku vážně a zda má moc a možnost ji provésti, ježto po subjektivní stránce nesejde na tom, zda je pachatel i ve svém nitru odhodlán uskutečniti zlo, jímž hrozí.

Čís. 6413.

Udavači zakázané hry (§ 522 tr. z.) nepromíjí zákon jenom trest, nýbrž mu poskytuje úplnou beztrestnost.

Udavačem je účastník zakázané hry, který, ať z jakéhokoli podnětu nebo pohnutky, oznámí místo, dobu a účastníky hry vrchnosti, jež o těchto skutečnostech dosud neví, ani v tom směru nemá podezření, byť i opřené o pouhé půtahy.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1939, Zm I 547/39.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu v N., pokud jím byl uznán vinným přestupkem podle § 522 tr. z. též Josef D., takto právem:

Rozsudkem okresního soudu v N., pokud jím byl též Josef D. uznán vinným přestupkem podle § 522 tr. z., byl porušen zákon v ustanovení § 522 tr. z. a § 259 č. 2 tr. ř.

Rozsudek se co do tohoto obžalovaného zrušuje a věc se vrací okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v N., který nabyl právní moci, byli obžalovaní A., B., C., D. a E. uznáni vinnými přestupkem podle § 522 tr. z. Obžalovaní byli až na Josefa D. odsouzeni k peněžitým trestům. U odsouzeného D. nebyl vysloven žádný trest.

V rozsudku, jehož důvody obsahují pouze údaj, že soud na základě výsledků průvodního řízení a doznání obžalovaných zjistil skutkový děj, uvedený ve výroku a že tento děj tvoří skutkovou podstatu zažalova-

ného přestupku, není uvedeno, proč okresní soud upustil od uložení trestu obžalovanému D. Lze však usuzovati, že se tak stalo proto, že ho okresní soud považoval za udavače a že měl na zřeteli ustanovení § 522 tr. z., že »se udavači, měl-li býti sám trestán, promine také trest docela«.

Udavači se však podle § 522 tr. z. nepromíjí jen trest, nýbrž mu zákon poskytuje úplnou beztrestnost (rozh. č. 3599 Sb. n. s.). Udání jest okolností, jíž se ruší trestnost nebo stihatelnost činu (§ 259, č. 2 tr. ř.), pro niž skutek přestává býti trestným nebo nemůže býti stíhán [§ 281, č. 9, písm. b) tr. ř.].

Byl-li tudíž D. skutečně udavačem ve smyslu zákona, měl býti zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř., když už proti němu bylo zavedeno trestní řízení. Uznal-li jej okresní soud vinným přestupkem podle § 522 tr. z., ač ho považoval za udavače, vyložil si nesprávně zákonný pojem § 522 tr. z., »úplné prominutí trestu udavači«, a to tak, že měl mylně za to, že zákon poskytuje udavači, který měl účast na zakázané hře, pouze upuštění od potrestání, nikoli však nestihatelnost nebo beztrestnost.

Toto vyloučení stihatelnosti nebo trestnosti zaručuje však zákon jen tomu účastníkovi zakázané hry, který učinil u vrchnosti sdělení o zapovězené hře v době, kdy o ní vrchnost ještě nevěděla. Rozumíť trestní zákon udáním vůči vrchnosti učiněné sdělení skutečností, jež nejsou v té době ještě vrchnosti známy. Pojem udání naplňuje a podmínkou beztrestnosti je dále, že udavač vyjeví místo a dobu trestného skutku a osoby pachatelů a spolupachatelů. Při tom nezáleží na tom, zda jednal z vlastního či z cizího popudu nebo z té či oné pohnutky (Sb. n. s. č. 2133).

Okresní soud nezjišťoval, jsou-li splněny předpoklady D-ovy beztrestnosti. Nelze proto přezkoumati a rozhodnouti, zda bylo zákona nesprávně použito tím, že byl D. odsouzen, ač neměl býti vůbec uznán vinným (byl-li udavačem ve smyslu právě vymezeném) nebo snad tím, že nebyl vysloven žádný trest, ač měl býti vyměřen (jestliže totiž D-ovo udání nemělo povahy výše uvedené). Z rozsudku není patrno, na podkladě kterých skutečností považuje okresní soud D-a za udavače.

Ježto zákon váže beztrestnost udavače na určité podmínky, bylo na okresním soudu, aby zjistil, jsou-li tyto podmínky splněny, a aby za tím účelem podrobil výsledky trestního řízení zákonnému zkoumání a hodnocení.

Rozsudek se nevyjadřuje o tom, považuje-li za pravdivé D-ovo udání, učiněné četníkům na cestě mezi V. a N., že totiž byl na četnické stanici a udal tam, že byl spáchán trestný skutek, o který jde. Nezmiňuje se ani o jeho obhajobě, že udal věc na četnictvu, kteréžto udání může poukazovati k tomu, že učinil o zakázané hře sdělení na četnické stanici. Zkoumati tyto výsledky řízení bylo zapotřebí, poněvadž není vyloučeno, že se oznámení, které učinil D. o hře samé četníkům O. a P., stalo již pozdě, totiž po té, kdy vrchnost již věděla o spáchaném trestném skutku. V tomto směru stačí — stejně jako v případě §§ 187, 188 tr. z. — již pouhé půtahy odůvodněné podezření vrchnosti (Sb. n. s. č. 1088, 1930, 2684, 3927). Podle trestních oznámení je míti za to, že tu takové pode-

zření bylo již v době, kdy se D. setkal s četníky na cestě. Jeť napověděno obsahem trestního oznámení, že četníci usuzovali již z E-ova sdělení — který vyjevil nejen, že byla osobami jim udanými hrána hra v karty, nýbrž i že dal hráčům současně s kartami také skleničku na karetné (pinku) — že byla hrána hra zakázaná, spatřujíce právě v tom, že šlo o hru, při níž dávali hráči »do pinky«, připuštění E-ovo a tím důvod k podezření, že byl hrán »ferbl«. Zda skutečnost právě uvedená svědčí o tom, že byla hrána tato zakázaná hra, a zda tu tedy bylo už na základě E-ova sdělení důvodné podezření a tím vědomí vrchnosti o spáchání přestupku zapovězené hry, se rozsudek nevyjadřuje, ač to bylo nutné pro posouzení v tom případě, že D. neučinil udání dříve na četnické stanici.

Rozhodl-li okresní soud tak, jak uvedeno v rozsudečném výroku, na podkladě tak kusém a nedostatečném, je patrno, že neměl na zřeteli uvedená právní hlediska. Pochybil tak v otázce, zda je tu okolnost, pro kterou přestává býti skutek trestným [§ 281, č. 9, písm b) tr. ř.]. Porušil tudíž zákon v ustanovení § 522 tr. z. a § 259, č. 2 tr. ř. tím, že:

1. nevyměřil obžalovanému D. jako udavači žádný trest, ač nezjistil, zda jsou u něho splněny všechny podmínky, na nichž závisí beztrestnost udavače,

2. pokládaje obžalovaného D. zřejmě za udavače uznal jej vinným, ač ho měl za tohoto předpokladu zprostiti podle § 259, č. 2 tr. ř.

Vytýkaná vadnost je takové povahy, že nelze rozhodnouti ihned ve věci samé. Podle toho, co bylo uvedeno, je možno, že se porušení zákona stalo na škodu D-ovu. Zmateční stížnosti na záštitu zákona bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. vyhověno a uznáno právem, jak uvedeno.

Podotýká se, že dospěje-li okresní soud k přesvědčení, že obžalovaný D. nebyl udavačem, bude se mu omeziti opět na to, že jej uzná vinným přestupkem podle § 522 tr. z., nebude mu však moci vyměřiti trest, neboť by toto opatření bylo k jeho škodě a odporovalo by tak zásadě vyslovené v § 292 tr. ř., že totiž výrok, učiněný podle tohoto zákonného ustanovení, nemá účinek na obžalovaného.

Čís. 6414.

Souhlasil-li obžalovaný s tím, aby bylo hlavní přelíčení provedeno v jeho nepřítomnosti, nemá právo odporu proti kontumačnímu rozsudku.

Ve třídenní lhůtě, stanovené v § 427, odst. 3 tr. ř. (§ 284, odst. 1 tr. ř.), musí býti odpor též odůvodněn.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1939, Zm II 263/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl odpor obžalovaného proti rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. zák.

Důvody:

V přípise, došlém k nalézacímu soudu před hlavním líčením, žádal obžalovaný za jeho odročení z důvodu, že je svědek A. v Německu na